

Green Deal nás ožebračí, bojí se část senátorů. Rádi by zařadili zpátečku

SZ seznamzpravy.cz/clanek/green-deal-nas-ozebraci-boji-se-cast-senatoru-radi-by-zaradili-zpatecku-179626

Už v pondělí vyprší lhůta, do níž se má český parlament vyjádřit ke 14 navrhovaným evropským směrnici a nařízením označovaným jako balíček Fit for 55.

Právě s jejich pomocí chce Evropská unie splnit cíle své „Zelené dohody“, takzvaného New Green Dealu. Tedy srazit emise skleníkových plynů do roku 2030 minimálně o 55 procent a v roce 2050 dosáhnout uhlíkové neutrality.

Senátoři se nad balíčkem Fit for 55 scházejí právě dnes. A podle dosavadního jednání ve výborech se zdá, že velká část z nich má s návrhy problém.

Tip od Seznamu

Kdo se bojí, nesmí na hrad Brtník. Ať žijí duchové! Pondělí 10.4. ve 20:15 na TV Seznam

„Dosavadní jednání o Fit for 55 odpovídá tomu, jak jsou v politické reprezentaci rozloženy názory na klimatickou politiku. Celá společnost je v tom silně rozdělena, podobně jsou názorově rozděleni i senátoři. I v našem výboru dopadlo hlasování o návrzích velmi těsně,“ říká předseda senátního Výboru pro záležitosti EU Mikuláš Bek (STAN).

Jeho výbor odhlasoval s těsnou většinou jediného hlasu výhrady prakticky ke všem ze 14 návrhů. U pěti z nich doporučuje zamítavé stanovisko, takzvanou žlutou kartu.

Politici mohli dát žlutou kartu obřímú zdražování. Místo toho řeší „drobné“

4. 10. 2021 7:12

Jasný cíl, sporná cesta

O samotném Green Dealu už žádná debata není. Přesněji, neměla by být, protože Green Deal je dávno schválen. Loni v prosinci ho odsouhlasila Evropská rada včetně českého premiéra Andreje Babiše. Teď se licituje o navazujícím balíčku Fit for 55, který navrhuje konkrétní nástroje k realizaci Green Dealu. A jde o velké téma.

Zmíněný balíček by změnil život Evropanů tak jako žádné jiné zákony předtím.

Má výrazně zdanit benzin, naftu a topné oleje, a to i pro domácnosti. Urychlit zavírání uhelných elektráren a tepláren, jež mají nahradit štedře podporované obnovitelné zdroje. Změnit zemědělské postupy, což bude mít dopady na ceny potravin. Zvedá nároky na paliva pro leteckou dopravu i nároky na energetické úspory v budovách, čímž obojí zdraží. A od roku 2035 by zakázal automobilkám prodej vozů se spalovacími motory.

Fit for 55

Legislativní balíček, který konkretizuje cestu k dosažení uhlíkové neutrality v Evropě v roce 2050

Obsahuje tyto návrhy:

- revize systému obchodování s emisními povolenkami (rozšíření systému na lodní dopravu, zpřísnění pro leteckou dopravu, zavedení povolenek pro silniční dopravu a budovy),

- nařízení o stahování emisních povolenek z trhu do tzv. systému tržní stability do roku 2030,
- revizi nařízení o snižování emisí v odvětvích mimo systém emisních povolenek,
- revizi nařízení o emisích skleníkových plynů v zemědělství a lesnictví,
- revizi směrnice o podpoře obnovitelných zdrojů energie,
- přepracování směrnice o energetické účinnosti,
- revizi směrnice o zavádění infrastruktury pro alternativní paliva,
- zpřísnění emisních norem pro osobní automobily a dodávky,
- revizi směrnice o zdanění energie,
- zavedení uhlíkového cla pro dovoz zboží,
- iniciativu týkající se udržitelných leteckých paliv,
- iniciativu týkající se zeleného evropského námořního prostoru,
- sociální fond pro klimatická opatření.

I sama Evropská komise přiznává, že balíček bude mít vážné sociální dopady. Podle bruselských analýz hrozí v důsledku Fit for 55 energetická chudoba asi 120 milionům Evropanů. Riziko má mírnit nově zakládáný Sociální fond pro klimatická opatření, z něhož budou dotovány nejohroženější domácnosti v chudších evropských zemích.

Česká republika má z tohoto fondu dostat na sedm let 1,7 miliardy eur, v přepočtu něco přes šest miliard korun ročně. Podle části politiků to nic neřeší.

„Způsob, jakým se částka pro jednotlivé státy počítá, je pro Česko nevýhodný, neodpovídá našim podmínkám,“ říká senátor Jiří Čunek (KDU-ČSL) z Výboru pro záležitosti EU.

Jak podotýká šéf téhož výboru Bek, česká vláda však zatím nemá hotové žádné analýzy či dopadové studie, podle nichž by se dala potřeba kompenzací v Česku odhadovat.

[Následuje obsah vložený z jiného webu. Zde jej můžete přeskočit.](#)

[Přejít před obsah vložený z jiného webu.](#)

Lhůta na dohled

Na svá stanoviska k jednotlivým návrhům Fit for 55 měli zákonodárci osm týdnů, lhůta jim končí v pondělí 8. listopadu. Podle evropských pravidel se parlamenty členských zemí mohou proti navrhovaným direktivám do dvou měsíců ohradit, pokud dojdou k závěru, že porušují takzvanou zásadu subsidiarity, tedy že neoprávněně zasahují do kompetence jednotlivých států.

Obě české parlamentní komory mohou návrhům Fit for 55 vystavit takzvané žluté karty, tedy odůvodněná stanoviska o rozporu se zásadou subsidiarity, jež musí vzít Evropská komise v úvahu. Pokud „žluté karty“ zvedne alespoň třetina evropských parlamentních komor, je Komise povinna své návrhy přezkoumat.

Česká Poslanecká sněmovna se ale před volbami balíčkem prakticky nezabývala, v plénu jej ani neprojednala. Svě poslední schůze věnovala vyšetřování loňské havárie na Bečvě a návrhu na zmrazení platů politiků, který nakonec zamítl Senát.

Nová Sněmovna už lhůtu nestíhá. Svou stopku návrhům Fit for 55 ale může ještě dát Senát.

Rozpolcený Senát

Jak bude dnešní jednání vypadat, naznačuje právě zkušenost Výboru pro EU, který balíček řešil tuto středu.

Členové těsně odhlasovali v poměru 4 : 3 žluté karty pro návrh na vyšší zdanění paliv, na přísnější regulaci emisních povolenek či zpřísnění emisních limitů pro automobily nebo návrh vyšší podpory obnovitelných zdrojů, díky níž se jejich podíl v energetice má zvednout na 38 až 40 procent.

Sociální fond je podle většinového stanoviska evropského výboru nedostatečný. Požadavek na zavedení syntetických leteckých paliv v letectví podle něj povede ke zdražení letecké dopravy, nedostupnosti létání pro část obyvatel a ohrožení dostupnosti některých regionů.

Nesouhlasná stanoviska jsou extrémní, žluté karty se nadužívají, přitom zamítavá stanoviska nejsou dostatečně odůvodněna.

Výbor kritizuje i navrhovanou podobu uhlíkového cla. A u většiny opatření upozorňuje na chybějící dopadové studie a analýzy toho, jak se promítnou v konkrétních podmínkách České republiky.

„Nemyslím, že na plenárním zasedání prosadíme žluté karty, nevím, jak se rozhodne většina,“ říká přesto další člen zmíněného výboru Zdeněk Nytra (ODS).

Sám by pro zastavení návrhů byl. „Vidím velké riziko v tom, že se pohybujeme v extrému ode zdi ke zdi. Nikdo z nás nezpochybňuje snahu usilovat o zlepšení životního prostředí. Ale volíme k tomu cesty, které nás přijdou velmi draho a mohou nás uvrhnout do obrovské závislosti na Rusku a Číně kvůli potřebě plynu nebo drahých kovů,“ tvrdí.

Podobně hodnotí situaci i lidovecký senátor Čunek, který doporučuje zvednout žlutou kartu pro všechny návrhy balíčku. „Evropa vyhlásila Green Deal, ale neví, jak přesně k němu dojít. Pokud máme třeba do roku 2035 přejít na elektromobilitu, musíme vědět, jak posílit přenosovou soustavu, jak pro elektromobily zajistit výrobu elektřiny,“ říká.

Podle Čunka se Evropská komise musí vrátit zpátky a s jednotlivými členskými státy jednat o konkrétních postupných cílech a podmínkách k naplnění Green Dealu. A teprve podle reálných možností korigovat cíle.

„Neříkáme Green Dealu NE, ale říkáme: udělejte ho znovu, aby to nebyla jen snůška zbožných přání. Není možné dát cíle a neznat jednotlivé kroky k nim.“

Podle Čunka by Česko mělo dodatečně vyjádřit nesouhlas s celým Green Dealem, což je ale v této fázi už nereálné, protože se za něj většina Evropy i její politické reprezentace staví. A protože byl v prosinci bez problémů schválen i s posvěcením českého premiéra.

Rozhoduje ideologie?

Opačně vidí jednání Mikuláš Bek, který ve středu hlasoval proti většinovému názoru svého evropského výboru.

„Ta nesouhlasná stanoviska jsou extrémní, žluté karty se nadužívají, přitom zamítavá stanoviska nejsou dostatečně odůvodněna. Jiné parlamenty v jiných zemích zvedají také žluté karty, ale tam jde zpravidla o země, které mají vlastní klimatickou politiku ještě silnější, než jaké jsou návrhy Fit for 55. My v Česku nemáme fungující silnější klimatickou politiku, nemůžeme se odvolávat na vlastní systém motivace k energetickým úsporám nebo k elektromobilitě. Takže i kdyby se sešla potřebná třetina žlutých karet k návrhům Fit for 55 a Evropská komise musela přezkoumávat detaily jednotlivých návrhů, mělo by slabě podložené české stanovisko malou váhu,“ soudí Bek.

Ani on nepovažuje balíček Fit for 55 za bezchybný. „Evropské komisi se právem vytýká, že nemá detailní dopadové studie k jednotlivým návrhům nebo že tyto studie úplně chybí. Ale i kritická pozice české vlády a parlamentu má být podložena solidními dopadovými studiemi na úrovni České republiky. A ty zatím také chybí. Pokud máme obavy z negativních dopadů na regionální úrovni, těžko chtít po Evropské komisi, aby je analyzovala.“

Jednání je na počátku

Jednání o balíček Fit for 55 teprve začíná, stanoviska národních parlamentů jsou samotným startem této debaty. „Jednání o Fit for 55 bude trvat nejméně rok,“ říká Bek.

Do licitace vstoupí Evropský parlament, kde podle Beka spíš převládne názor, že regulace je třeba ještě zpřísnit.

„Rozhodující ale bude Evropská rada na ministerské nebo premiéřské úrovni. A pozor, zamítavá stanoviska k návrhům Fit for 55 neodpovídají základní pozici, která se k této problematice objevuje v koaliční smlouvě nové vlády,“ upozorňuje šéf senátního Výboru pro EU. A doporučuje, aby debata probíhala méně ideologicky a stavěla hlavně na věcných argumentech.